

Katowice, dnia 29 marca 2023 r.

INFORMACJA Nr 46/2022/EW

w sprawie wypadku powodującego czasową niezdolność do pracy, zaistniałego w dniu 7 listopada 2022 r. o godzinie 21⁴¹ w Polskiej Grupie Górniczej S. A. Oddział KWK Ruda w Rudzie Śląskiej Ruch Bielszowice, w wyniku wstrząsu o energii 8×10^3 J.

Wypadek zaistniał w przodku drążonego chodnika 005az badawczego w pokładzie 504, na poziomie 840 m.

Pokład 504, o grubości od 4,8 m do 8,3 m i nachyleniu do 13° , zaliczony został do IV kategorii zagrożenia metanowego, II stopnia zagrożenia tapaniami, klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego oraz I i II stopnia zagrożenia wodnego.

W dniu 12 sierpnia 2022 r., rozpoczęto drążenie chodnika 005az badawczego, stanowiącego wyrobisko przyścianowe projektowanej ściany 005z, w przystropowej warstwie pokładu 504. W stropie chodnika 005az badawczego zalegały kolejno warstwy: łupka piaszczystego o grubości 0,6 m, łupka ilastego o grubości 0,3 m, piaskowca o grubości 0,2 m i dalej naprzemiennie warstwy łupków i piaskowców. W spągu tego wyrobiska zalegała dolna, nieodprężona warstwa pokładu 504.

Chodnik 005az badawczy był drążony w kierunku na zachód, wzdłuż zrobów wyeksploatowanej ściany 004z w pokładzie 504, z pozostawianiem płotu węglowego o szerokości do 5 m.

Obudowę chodnika 005az badawczego, drążonego przy użyciu kombajnu chodnikowego typu R-130, stanowiły odrzwia typu ŁP10/V32/4/A, budowane w odstępach co 0,8 m i stabilizowane 10 rozporami rurowymi dwustronnego działania. Opinka na całym obwodzie obudowy wykonana była z siatki zgrzewanej węzłowo-zaczepowej. Przewietrzanie wyrobiska realizowano przy zastosowaniu wentylacji odrębnej kombinowanej z zasadniczym lutniociągim tłoczącym. Do dnia 1 listopada 2022 r. chodnik 005az badawczy w pokładzie 504 wykonano na odcinku około 358 m, a do wydrążenia pozostało około 267 m.

W dniu 1 listopada 2022 r. o godzinie 10²⁴, podczas zabezpieczania calizny w przodku chodnika 005az badawczego, nastąpił wstrząs górotworu o energii 8×10^3 J zlokalizowany około 40 m od miejsca prowadzenia tych prac. Wstrząs ten spowodował w przodku chodnika 005az badawczego odspojenie się węgla i odstonięcie stropu oraz ociosów na głębokość do 2,0 m. Górnicy znajdujący się w przodku zostali uderzeni opadającym rumoszem kamiennie-węglowym, doznając obrażeń. W dniu 2 listopada 2022 r., kierownik ruchu zakładu górniczego, w oparciu o opinię kopalnianego zespołu ds. tapani i obudowy, nakazał przed wznowieniem drążenia chodnika 005az badawczego wykonanie w przodku strzelania wstrząsowego i ich cykliczne prowadzenie co około 10 m postępu. W dniu 3 listopada 2022 r., w przodku tego wyrobiska wykonano kolejne strzelanie wstrząsowe zużywając 12kg MW i prowokując wstrząs o energii $2,0 \times 10^3$ J. W

tym dniu kierownik działu górniczego nakazał zmniejszenie odstępu pomiędzy budowanymi odrzwiami obudowy z 0,8 m na 0,6 m. W dniach 3 i 4 listopada 2022 r., w rejonie drążonego chodnika 005az badawczego zarejestrowano 2 wstrząsy o energii 9×10^3 J. W związku z tym kierownik ruchu zakładu górniczego, w oparciu o opinię kopalnianego zespołu ds. tępai i obudowy, nakazał prowadzić urabianie w przodku tego wyrobiska wyłącznie przy użyciu MW z wykorzystaniem kombajnu chodnikowego jedynie do wybierania urobku. Ograniczony został również do 6,0 m maksymalny dobowy postęp chodnika 005az badawczego. W dniu 4 listopada 2022 r., w przodku chodnika 005az badawczego, wykonano strzelanie wstrząsowe prowokując wstrząs o energii 1×10^3 J i do dnia 7 listopada 2022 r., wykonano wyrobisko na odcinku około 375 m.

W dniu 7 listopada 2022 r. na zmianie rozpoczynającej się o godzinie 18³⁰, sztygar zmianowy górniczego oddziału GRP1-B, skierował do drążenia chodnika 005az badawczego 7 osobowy zespół górników tego oddziału. Do godziny 20⁴⁰ górnicy w przodku zabudowali jedno odrzwia obudowy oraz wybrali urobek pod zabudowę kolejnych odrzwi. O godzinie 21⁴¹ nastąpił wstrząs górotworu o energii 8×10^3 J zlokalizowany około 40 m na zachód od przodka chodnika 005az badawczego, który spowodował w przodku odspojenie się brył węgla. W wyniku wstrząsu powstało zapylenie znacznie ograniczające widoczność w wyrobisku. Przebywający w sąsiedztwie przodka górnik przodowy został częściowo przysypany odspojonym rumoszem skalnym i doznał rany tłuczonej głowy oraz otarcia naskórka ramion i pleców. Pozostali górnicy w przodku uwolnili przodowego spod rumoszu skalnego i udzielili mu pierwszej pomocy. Przytomny poszkodowany, z chodnika 005az badawczego w pokładzie 504, został przewieziony kabiną sanitarną kolejki podwieszanej z napędem własnym na poziom 840 m pod szyb III i wytransportowany na powierzchnię. Po wyjeździe na powierzchnię w punkcie opatrunkowym, poszkodowany został przebadany przez lekarza zakładowego i skierowany na dalsze leczenie specjalistyczne.

Przyczyną wypadku było przebywanie górnika przodowego w sąsiedztwie przodka oraz uderzenie i przysypanie pracownika odspojonym rumoszem węglowym, w wyniku zaistniałego wstrząsu o energii 8×10^3 J.

Przyczyną wstrząsu o energii 8×10^3 J, było wyładowanie energii sprężystej skumulowanej w górotworze.

Do zaistnienia wstrząsu mogła przyczynić się:

- naturalna skłonność górotworu do tępai, w rejonie gdzie pokład 504 zaliczony był do II stopnia zagrożenia tępaiami,
- głębokość prowadzonych robót górniczych wynoszącą około 850 m,
- sieć krawędzi eksploatacyjnych wytworzonych w pokładach 416, 501 i 510,
- krawędź wytworzona w wyniku eksploatacji ścianą 004z przebiegająca wzdłuż południowego ociosu drążonego chodnika 005az w pokładzie 504wg.

W związku z zaistniałym wypadkiem Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach wstrzymał ruch zakładu górniczego, w części dotyczącej:

- wykonywania prac w przodku chodnika 005az badawczego w pokładzie 504,

- eksploatacji przenośnika zgrzebłowego typu WAMPOL 440M zabudowanego w chodniku 005az badawczym w pokładzie 504, do czasu podwieszenia jego trasy zgodnie z DTR producenta,

określając następujące warunki wznowienia ruchu tej części zakładu:

- ustalić przez kierownika działu górniczego bezpieczny sposób zabezpieczenia pracowników przed opadem brył węgla z czoła przodka, bezpośrednio po jego odsłonięciu, na czas drążenia wyrobiska w rejonie wypływu krawędzi pokładów 416, 501 i 510wd, z uwzględnieniem możliwości zaistnienia wstrząsów górotworu mających wpływ na bezpieczeństwo załogi w wyrobisku,
- wymienić na trasie podwieszenia przenośnika zgrzebłowego typu WAMPOL 440M, w jednym punkcie śrubę M20 na sworzeń typu B-030x160x88-St, zabudowaną na łączeniu wózka jezdnego typu 32kN z wieszakiem trasy przenośnika, stanowiącymi elementy jego podwieszenia,

oraz nakazać:

realizować postanowienia decyzji nr 1 z dnia 9 listopada 2022 r., w oparciu o ustalenia kierownika ruchu zakładu górniczego dokonane na podstawie opinii kopalnianego zespołu do spraw zagrożeń naturalnych.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Katowicach.